זון אויפגאנג — 7.05.
זון אונטערגאנג — 6.15

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

אידישע וואַרט

THE ISRAELITE PRESS

redaktor: קלאר אין קיל

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 46. Winnipeg, Wed. March 5, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מיטוואך ה׳ אדר, תר״ץ.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY 17 MAR 10 1930 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

פעדעראלע רעגירונג באשליסט איבערצוגעבן אימיגראַציע פראַגע אין די הענט פון די פּראווינצן

אנב - אורחא

פון מארק

די אויפלייזונג פון דער יעווסעקציע

ווען די דאזיקע צייטונג האט אנומלט באמערקט ווען דער אויפלייזונג פון דער יעווסעקציע, אז קיינער וועט ניט פארלירן קיין טרער אויף איר אונטרענאנג, האב איך זיך געטראכט: איז דאס ניט אביסל גוזמא׳דיק? און וואס וועגן די אידישע קאמוניסטן אליין? זיי וועלן דאך מסתמא זיכער רייסן קריעה אויף זייער אייגענעם אונטערגאנג!

ווייזט זיך ארויס, אז איך האב זיך אומזיסט געשראקן. די יעווסעקן זיינען צו אלע זייערע מעלות נאך גרויסע "ספארטס" אויך. זיי פאלן ביי זיך ניט אראפ אונטער קיין שום אומשטענדן. זיי זיינען, זאלט איר מיר אנטשולדיקן פאר׳ן קאנטר־רע־וואלוציאנערן העברייאישן אויסדרוק, וועכן איך "מארעמע" ספעציעל פאר דעם פאל, "נאס־זערטוויוויניקעס".

אויפגעלייזט די יעווסעקציע? נו, איז דאך טאקע גוט. אזוי האט מען באדארפט, זאגט דער "אקטיאבר". דער אפיציעלער ארגאן פון דער געווערקשאפטלעכן־רוסישער יעווסעקציע, מאכנדיק חזק פון די געייקטע אידישע קאמוניסטן, וואס זשא־לעווען נאך צו געזעגענען זיך מיט דער ראל וואס זיי האבן געשפילט אינ׳ם אי־רישן לעבן.

יע, ס׳איז גוט אזוי, זאגט דער "אקטיאבר", — ניט נאר פאר די קאמוניסטן, נאר טאקע אויף פאר א יום אין בכלל, — פאר׳ן כלל ישראל, הייסט עס, ווי מיר, "קאנטר־רעוואלוציאנערן" וואלטן געזאגט. און דאס מאל שטימען מיר איין מיט "אקטיאבר".

* * *

אמת, מיר קוקן נאך אלץ אויף דעם ענין ניט מיט דעם "אקטיאבר" אויגן.

דער "אקטיאבר" זאגט אז ערך אזוי: מיר, אידישע קאמוניסטן, האבן ביז איצט געדארפט טראגן די גאנצע לאסט פון דער אידישער היקף ארבעט אויף אונזערע שוואכע פייצעס. איצט, ווען ס׳איז מער ניטא קיין באזונדער יעווסעקציע, וועט די אנגעשיינע קאמוניסטישע פארטיי טראגן די לאסט אויף אירע שטארקערע פייצעס.

— וועט ער זיין א טובה פאר אידן.

אוזער נוסח איז אביסל אנדערש:

ביז איצט איז די הויפט ארבעט פון די אידישע קאמוניסטן אויף דער אידישער גאס געווען א נעגאטיוע, — אויסזאגן־לען, באקעמפן, פארניכטן. די בויענדיקע כחות וואס זי האט פארמאגט זיינען צע־ריבן געווארן אונטער׳ן דראנג פון די שטערנדיקע. די סאוועט רעגירונג האט נעמוזט אריינמישן זיך פון־צייט צו־צייט צוריקצוהאלטן זייער צעשטערנדיקן פליס, — ווי ס׳איז געווען דער פאל מיט די דעקלאסירטע אם ערשט און אין צענדלי־קער אנדערע פאלן.

איצט וועט די יעווסעקציע פארלירן איר צעשטערנדיקע קראפט. אויב די אירן וועלן ליידן, וועלן זיי אמווייניקסטנס ליידן ניט מער ווי די אנדערע נאציאנאלי־טעטן פון סאוועטן פארבאנד און אויב עס וועט באשערט זיין דער סאוועט רעגי־רונג צו געווינען כאטש א טייל פון איר עקאנאמישן פראגראם, וועלן די אירן דער־פון געניסן ניט וויינציקער פון אלעמען.

אבער די מעשה איז, זיינען מיר אלע דערווייל איינשטימיג, אז דער אונטער־גאנג פון דער יעווסעקציע איז א גוטע זאך. קאנען מיר, הייסט עס, אלע צוזא־מען נעמען צו קאפעטשקעס און ווינשן איינער דעם צווייטן א "לחיים".

* * *

און אז מיר נעמען צו קאפעטשקעס, ווערט עס אונז, ווי אידישע שכורים, אביסל ברוידעריק אויפ׳ן הארצן, — פארט א לויה עפעס, פארט ווערט דא עפעס באגראבן . . .

די יעווסעקציע האט געראפט זיין דער סימבאל פון דער סאוועטישער אנערקע־נונג פון דער אידישער נאציאנאליטעט, — ווייל קיין אנדער ממשות׳דיקע פארט פון דער דאזיקער אנערקענונג, ווי עס איז דער פאל מיט אנדערע, אפילו די נישטי־קע נאציאנאליטעטן פון סאוועטן פאר־באנד, וואס שטעלן מיט זיך צוזאמען טעריטאריעלע איינהייטן, איז בנוגע די אירן ניטא.

אונטער דעם סאוועטישן סיסטעם האט די יעווסעקציע געקאנט שפילן א גוואלדי־קע ראל אינ׳ם אידישן לעבן — און זי וואלט, בין איך זיכער, ניט אויפגעלייזט געווארן, ווען זי וואלט די ראל געשפילט.

זי האט אבער הויפטזעכלאך געשפילט א נעגאטיווע ראל. אויף דעם עקאנאמישן געביט איז די נעגאטיווע זייט געווען אי־ר־ערווענדיק, און אויף דעם נאציאנאל געביט איז זי טעראריסט געווען דורכאויס נעגאטיוו, און פראקטיש זייער ווייניק פאזיטיוו.

און באלד ווי זי אליין האט אפגעלייקנט איר נאציאנאלע ראל, און באלד ווי זי אליין האט געצוואונגען אידישע קאלעק־טיוון צו צעשמאלצן ווערן צווישן ניט־אידישע, — צוליב וואס א אידישע סעק־ציע? דאס קאנען דאך טאן גויאים.

סיידן צוליב דער "אויסראטונגס" אר־בעט, אבער פונקט אין דער דאזיקער זייט פון דער קאמוניסטישער טעמיקייט זיינען די גויאישע קאמוניסטן ווייניקער פאר־אינטערעסירט, ווי די אידישע . . .

* * *

די יעווסעקציע האט געראפט זיין דער סימבאל פון דער סאוועטישער אנערקע־נונג פון דער אידישער נאציאנאליטעט, — ווייל קיין אנדער ממשות׳דיקע פארט פון דער דאזיקער אנערקענונג, ווי עס איז דער פאל מיט אנדערע, אפילו די נישטי־קע נאציאנאליטעטן פון סאוועטן פאר־באנד, וואס שטעלן מיט זיך צוזאמען טעריטאריעלע איינהייטן, איז בנוגע די אירן ניטא.

אונטער דעם סאוועטישן סיסטעם האט די יעווסעקציע געקאנט שפילן א גוואלדי־קע ראל אינ׳ם אידישן לעבן — און זי האט מיט איר אנטי־נאציאנאלער אר־ביט אליין בארויבט זיך פון איר עקזיס־טענץ בארעכטיקונג. און ס׳איז גוט אזוי.

אבער מיט איר איז אויך אונטערגע־נאנגען דאס וואס זי האט געדארפט און געקאנט ווערן. און דאס איז טרויעריק.

וועטער: קלאר אין קיל

יעדע פּראָווינץ וועט דאַרפן באַשליסן פאַר זיך וויפל און וועלכע אימיגראַנטן זי וויל

דעפּיוטי אימיגראַציע מיניסטער, מר. עגאַן, פאַרט איצט אַרום איבער די פּראָווינצן צו פאַרהאַנדלען די פראַגע מיט די פּראָווינציעלע רעגירונגען. — פעדעראַלע רעגירונג וועט לויטן פּלאַן, ברייגנען פאַר יעדער פּראָווינץ בלויז די אימיגראַנטן, וואָס זי וועט פאַרלאַנגען

אטאוואַ, מארץ 5. — ווי עס ווערט דא באקאנט, האט די רעגירונג אנגענומען זייער א ווכטיקן באשלוס בנוגע דער ווייטערער אימיגראציע פאליטיק פון לאנד. זי האט נעמלאך באשלאסן איבערגעבן די פראגע איינגאנצן אין די הענט פון די פּראָווינציעלע רעגירונגען, אין דער פעדעראלער אימיגראציע דעפארטמענט וועט ניט אריינלאזן קיין איינציגן אימיגראנט אין לאנד, סיי א פארמער און סיי א שטאטיקן, סיידן א פּראָווינץ וועט פאר־לאנגען דעם אדער דעם צווייטן סארט אי־מיגראנט.

ווי דוש. עגאן, דעפּיוטי מיניסטער פון אימיגראציע, פארט איצט אין דער וועסט צו באראטן זיך מיט די פּראָווינציעלע רע־גירונגען און צוגרייטן זיי צו די דאזיקע עדערונגען. היינט (מיטוואך) דארף ער אנקומען קיין ווינניפּעג, וואו ער וועט האבן א שמועס וועגן דעם ענין מיט דעם מאנ־טאבער אגריקולטור מיניסטער, מר. פּרע־פאנטען.

דער שטעל־פארטרעטער פון אימיגרא־ציע מיניסטער, מר. טשארלס סטוארט, וועט אנגיין פארלייגן דעם נייעם פּלאן פאר׳ן פארלאמענט. ביז דאן וועט קיין אפיציעלער אנאנס וועגן דעם ענין ניט געמאכט ווערן.

נאך מיט אכט יאר צוריק האט די פע־דער אומצופרידנהייט אויסגעדריקט אין פּראָווינצן מיט דער אימיגראציע פאליטיק פון דער רעגירונג, וועלכע מען האט באר־שולדיקט אין דער איצטיקער ארבעטסלאז־רעגירונג ניט צו באלעסטיקן זיי דערמיט זיקייט.

אין אליין אנגיין ווייטער מיט דער רענ־לירונג פון דער אימיגראציע. איצט אבער, ווען די מערב פּראָווינצן האבן געקראגן אדער האלבן ביי קרינן צוריק זייערע נא־טירלאכע רייכטימער, וויל די פעדעראלע רעגירונג מער ניט טראגן אויף זיך די פארפליכטונג, און זי וועט איבערלאזן יע־דע פּראָווינץ באזונדער צו פארמולירן איר איינענע אימיגראציע פאליטיק. ווען נאר א פּראָווינץ וועט אויסדריקן א פארלאנג צו קרינן א באשטימטן טיפּ אימיגראנטן, וועט די פעדעראלע רעגירונג זעען צו קרינן זיי פאר איר.

די אפמאכן וואס די רעגירונג האט גע־שלאסן ביז איצט וועגן פארשייד־ענע קאַ־נאַדאַיִשע סכומען איינשליסנדיק דעם אייזנבאן אפמאך, וועלן פארבלייבן אין קראפט ביז זייערע טערמינען וועלן זיך ענדיקן. די רעגירונג וועט זיי אבער מער ניט באנייען, איבערלאזנדיק צו די פּראָ־וינצן צו שליסן אפמאכן וועלכע זיי וועלן נאך פארלאנגען.

די פעדעראלע רעגירונג וועט זיך אויף פארפליכטן צו באצאלן די אויסגאבן אין די פאלן, וועגן אן אימיגראנט וועט דארפן דעפארטירט ווערן.

די נייע פאליטיק איז א רעזולטאט פון מערציעלן אריישן צענטער אין צפת, וואס וועט אנהאלטן פערציק קראפטן.

ירושלים, מארץ 5 (איטא). — 450 מע פאר דעם אויפבוי פון א נייעם קא־

באר-טוביה וועט באַוועגט ווערן פון פּופּציק נייע משפחות

ירושלים, מארץ 5 (איטא).— עס ווערט באקאנט, אז די "עמערדזשענסי קאמיטע" האט באשלאסן צו באוועגן די קא־לאניע באר־טוביה, וועלכע איז חרוב גע־ווארן אין די לעצטע יאהרן, מיט פּופּ־ציק משפחות, אממייסטן געווענען לע־גאנערן. די עקס־לעגיאנערן וועלן אויס־קויפן דעם באדן פון די געווענענע קאלא־ניסטן, וואס וועלן ניט צוריקקערן זיך.

די גאנצע צאל פון די קאלאניסטן אין באר טוביה וועט אין א גרויסער מאס אפ־הייניקן אן דעם. אויב מען וועט קאנען קרינן פאר זיי נענג וואסער. אבער צוואנ־ציק עקס־סאלדאטן פאנגען שוין אן די ארבעט אין משך פון א פאר וואכן צייט.

פון די הונדערט טויזנט פונט סטערלינג וואס די רעגירונג האט אסיגנירט פאר באלוינונגען צו די צעליעטענע, וועלן אידן קרינן 80 פּראָצענט, און די אראבער — 20 פּראָצענט.

דער פאלעסטינער "עמערדזשענסי פאנד" האט אסיגנירט א געגונגדיקע סו־

ארבעט פאר קאנאדער יונגט וואלד אין ארץ-ישראל דערפאלגרייך

מאנטרעאל (פון נ. פ. אפיס). — דער דונג מיט דעם אפיס פון אידישן נאציו־נאלן פאנד פאר קאנאדע, 384 שער־ברוק סטריט, וועסט, מאנטרעאל, און פארלאנגען פון דארט די נויטיקע מא־טעריאלן און פרטים וועגן דער אקציע. עס איז צו האפן, אז קיין אידישע שולע, קיין שום אידישע יונגט ארגאניזאציע, אין קאנאדע וועט ניט שטיין פון דערווייטן, וועט די קאנאדער אידישע יונגט פלאנצן דורך איינענער אנשטריינגונג א וואלד אין ארץ־ישראל.

באַריכט פון א״י אויספאָרשונג קאָמיסיע וועט אפשר אונטער-געשריבן ווערן מאָרגן

דער גרינדער פון דער נייער פאליטישער פארטיי

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאנדאן, מארץ 5 (איטא). — היינט (מיטוואך) און מארגן וועט די ארץ־ישׂ־ראל אויספארשונג קאמיסיע אפהאלטן זיי צוגעבן, און עס איז מעגלאך, אז דער באַ־ריכט אדער די באריכטן זאלן אונטערגע־שריבן ווערן דאנערשטאג.

עס ווערט פארשטאנען, אז איין מיט־גליד פון דער קאמיסיע שטימט ניט איין אין געוויסע פונקטן מיט די איבעריקע מיטגלידער, — ווי די "יארקשייר פאסט" מעלדעט.

פאדערט באזייטיקונג פון דר. מאגנעס

ירושלים, מארץ 5(איטא). — דר. שמעון ראזנבוים, -געוועזענער אידישער מיניסטער אין ליטע, האט אין א ברייוו צום פרעזידענט פון דעם אקציאנס קאַ־מיטעט פון סאוועט רוס־לאנד, האט די טעג געהאט א שמועס מיט א דעלעגאציע פון וואראנעשער פּוי־ערים וואס האט אים באזוכט. וועגן דער פּוערים׳ קאלעקטיוויזאציע.

קאלינין האט דערקלערט, אז די סאַ־וועט רעגירונג האט מער ניט געקאנט דערלאזן די פּוערים צו ארבעטן אומ־פּראדוקטיוו אויף זייער לאנד, אדער צו באשעפטיקן זייער אייגענע ארבעטס־אר־טעל. — די קאלעקטיוויזאַ־

מינסקער רבנים וועלן ניט געמשפט ווערן

מאסקווע, מארץ 5 (איטא). — די אי־דישע טעלעגראפן אגענטור איז היינט אפיציעל אינפארמירט געווארן אויף אי־ער אן אנפראגע צו דעם סאוועטישן אויסלענדישן קאמיסאריאט, אז קיין פּראָ־צעס וועט ניט דורכגעפירט ווערן קעגן די מינסקער רבנים.

דאס לייקנט אפ די באריכטן אין אויס־לאנד אז דער פּראָצעס פון די רבנים וועט זיך אנפאנגען היינט.

ווייטערדיקע אויספארשונגען וועגן דעם אז די יעווסעקציע האט פארברענט 70 ספר תורות אין באכמוט, האבן ניט געבראכט קיין רעזולטאטן.

די אידישע טעלעגראפן אגענטור איז אינפארמירט אז די אטעאיסטן האבן אין ערגעץ קיינמאל ניט פארברענט קיין ספר תורות אין סאוועט רוסלאנד, ווייל זיי ווערן עקספּארטירט קיין אויסלאנד צו־זאמען מיט מאנדערע רבנישע ליטעראטור.

קיין אידן צווישן פּויערים

ווארשע, מארץ 5 (איטא).— אין פאר־בינדונג מיט דער ידיעה וועגן מאסן סאַ־וועטישע פּויערים וואס לויפן יין פּוילן פון רוסלאנד דורך דער ווייס־רוסישער גרעניץ, איז עס ניט ווארשיינלאך, אז צווישן זיי זאלן זיין אידישע פּויערים. די מייסטע פּויערים פליכטלינגען קומען פון די גרעניץ דערפער, וואו עס זיינען ניטא זאמען מיט אנדערער רבנישער ליטעראַ־טור.

באַלדווין זוכט צו פאַרהיטן קאָנסער-וואַטיווע פּאַרטיי פון שפּאַלטונג דורך דער נייער פּאַרטיי

לאנדאן, מארץ 4. — עקס־פּרעמיער סטענלי באלדווין, פירער פון דער קאַנ־סערוואטיווער פארטיי, האט היינט אויס־געשטרעקט א האנט צו דער נייער ביי־ווערבריק־ראטערמיר פארטיי, וועלכע דראָעט דער קאנסערוואטיווער פּאַרטיי א שפּאלטונג. ער האט צוגעזאגט, אז אויב ער זאל געווינען די קומענדיקע וואלן, וועט ער פארלוזן אן אימפּעריאלע עקאַ־נאמישע קאנפערענץ צו פארהאנדלען די פראגע פון אימפּעריאלן האנדל, פאר־שלאגנדיק אויף די פראגע וועגן שטייערן אויף אויסלענדישע שפּייז־פּראָדוקטן וואס ווערן אימפּארטירט קיין ענגלאנד.

ריידנדיק פאר א פארזאמלונג פון קאנ־סערוואטיוון און יוניאניסטן, האט מר. באלדווין אנדערש צוגעזאגט, אז מיר מוזן קעמפן צוזאמען, האנט אין האנט". לארד ביווערברוק האט זייער גוט אויפ־גענומען מר. באלדווינס רעדע, און ער האט אויסגעריקט דערעדע, אז מר. באלדווין האט פאקטיש אנגענומען דעם הויפּט פונקט פון׳ם פּראָגראם פון דער "יונייטעד עמפּייר" פארטיי.

—(:-:)—

מזל - טוב

א זון געבארן צו מר. און מרס. ה. אמאן, 25 באראוס קאורט. מוטער און קינד אין בעסטן צושטאנד אין מיסרע־קארדיא האספּיטאל.

קאַלינין זאָגט, אַז סאָוועט רעגירונג וויל שאַפן א נייעם סאָרט מענשן

מאסקווע, מארץ 4. — מיכאיל אי־וואנאוויטש קאלינין, פּרעזידענט פון דעם צענטראלן קאמיטעט פון סאוועט רוס־לאנד, האט די טעג געהאט א שמועס מיט א דעלעגאציע פון וואראנעשער פּוי־ערים וואס האט אים באזוכט. וועגן דער פּוערים׳ קאלעקטיוויזאציע.

קאלינין האט דערקלערט, אז די סאַ־וועט רעגירונג האט מער ניט געקאנט דערלאזן די פּוערים צו ארבעטן אומ־פּראָדוקטיוו אויף זייער לאנד, אדער צו פארשווענדן זייער צייט אויף אומנוצלאַ־כע באשעפטיקונגען. — די קאלעקטיוויזאַ־ציע וועט פארלייכטערן די ארבעט פון׳ם פּוער און וועט זי מאכן א סך פּראָדוק־טיווער, האט ער געזאגט, און אלע פּוי־ערים וועלן יארפן גלייך ארבעטן און גלייך טיילן זיך מיט די פּראָדוקטן פון זייער ארבעט.

"מיר זוכן צו שאפן א נייעם סארט מענשן", האט ער געזאגט, "און אויב אונז וועט דער פלאן פון קאלעקטיוויזאציע געלינגען". דאן וועט קיין קראפט אויף דער ערד ניט זיין מכוח אונז צו פאר־ניכטן".

מוסקער רבנים וועלן ניט געמשפט ווערן

מאסקווע, מארץ 5 (איטא). — די אי־דישע טעלעגראפן אגענטור איז היינט אפיציעל אינפארמירט געווארן אויף אי־ער אן אנפראגע צו דעם סאוועטישן אויסלענדישן קאמיסאריאט, אז קיין פּראָ־צעס וועט ניט דורכגעפירט ווערן קעגן די מינסקער רבנים.

דאס לייקנט אפ די באריכטן אין אויס־לאנד אז דער פּראָצעס פון די רבנים וועט זיך אנפאנגען היינט.

ווייטערדיקע אויספארשונגען וועגן דעם אז די יעווסעקציע האט פארברענט 70 ספר תורות אין באכמוט, האבן ניט געבראכט קיין רעזולטאטן.

די אידישע טעלעגראפן אגענטור איז אינפארמירט אז די אטעאיסטן האבן אין

אימיגראציע הנחות פארגעשלאגן

וואשינגטאן, ד. ק. מארץ 5 (איטא).— קאנגרעסמאן גיבסאן פון ווערמאנט, האט פארגעשלאגן א ביל וואס זאל אויסשליסן פון דער קוואטא אלמנות, מוטערס און מענער פון אמעריקאנער בירגער וועלכע האבן חתונה געהאט פאר דעם ערשטן יו־ני, 1928.

פּאָלעראַנד ניט אַנגענומען אַן אַנטלייען פון אַמעריקע

וואַרשע, מארץ 5 (איטא). — אין פאר־בינדונג מיט דער ידיעה וועגן מאסן סאַ־וועטישע פּוערים וואס לויפן יין פּוילן פון רוסלאנד דורך דער ווייס־רוסישער גרעניץ, איז עס ניט ווארשיינלאך, אז צווישן זיי זאלן זיין אידישע פּוערים. די מייסטע פּוערים פליכטלינגען קומען פון די גרעניץ דערפער, וואו עס זיינען ניטא זאמען מיט אנדערער רבנישער ליטעראַ־טור.

אַמעריקאַנער רעגירונג הויבט זיך אָן זאָרגן וועגן אַרבעטסלאָזיקייט

וואשינגטאן, ד. ק., מארץ 5. — פּרע־זידענט הואווער מיט זיינע מיניסטערן האט פארלאנגט פאר דעם צוועק זאל בע־סער אויסגענוצט ווערן פאר עפנטלאכע ארבעטן.

"די ארבעטסלאזע אין לאנד ווילן ניט קיין נידבות, נאר ערלאכע ארבעט". — האט סעקרעטאר דייוויס געזאגט. די פּופּ־ציק מיליאן דאלאר, האט ער אנגעווינן, וואלטן געווען בלויז געגנג צו געבן צו איין מיליאן א וואך פאר יער, ארבעטסלאזן אין פאר אכצן וואכן צייט.

באַיקאָטירער רייסן אַראָפּ אַנ־צוג פון אַראַבער וואָס האָט אים געקויפט ביי א אידן

ירושלים, מארץ 5 (איטא). — די באי־קאט העערער האבן געכאפט אן אראבער וואס האט געקויפט אן אנצוג אין א אי־דישער קראם. האבן אראפגעריסן פון אים דעם אנצוג אינמיטן גאס. זיי האבן אים דערנאך פלאטן גיין, אנזאגנדיק אים צו מעלדן זיך אין דער באיקאטירערס ביור א. ברייגנגעדיק מיט זיך אכט שיילינג אויסצוקויפן זיין איינענעם אנצוג.

סענפאָרד עוואַנס פאַר-לאַזט קאָנסערוואַטיווע גרופּע

סענפארד עוואנס, פּראָמינענטער קאנ־סערוואטיווער פירער אין דער מאניטאבער לעגיסלאטור, האט נעכטן פארלאזן די ריי־ען פון זיין פארטיי און האט זיך דער־קלערט פאר אן אומאפהייניגן קאנסער־וואטיוו.

דער רעזיגנאציע איז געווען א רעזולטאט פון דער שטעלונג פון דער קאנסערוואטי־ווער גרופּע, וועלכע האט געשטיצט די רעגירונג אין איר ביל צו גאראנטירן די אוואנסן געמאכט צום וויי־ל־פּול. מר. עוואנס איז געווען קעגן דעם ביל.

דער ביל איז נעכטן דורכגעגאנגען אין דער דריטער פארלעזונג.

—(:-:)—

אימיגראנטן וועלן אנקומען מארגן

די אימיגראנטן פון דער שיף "ליטער אייניא" וועלכע האבן געזאלט אנקומען קיין ווינניפּעג היינט, אוגט, האב פאר־שפּעטיקט, און זיי וועלן אנקומען מארגן, דאנערשטאג, 8.45 אינדערפרי, מיט דער סי. ען. אר.

אַרבעטער צענזוס אין א״י

ירושלים, מארץ 5 (איטא). — אלע קלאסן פון היגן אידנטום האבן זיך גערן אפגערופן אין העלפן אויס אינ׳ם ארבע־טער צענזוס וואס די אידישע אגענטור האט אונטערגענומען. ביז איצט זיינען 4.500 אידישע ארבעטער אן פאכן פאר־רעגיסטרירט געווארן.

—(:-:)—

אפעלירט נאך חילף פאר רוסישע רבנים

רבי הורוויץ בעט אונז צו מעלדן, אז ער האט באקומען א "קול־קורא" פון דעם רבנים פארבאנד פון די שטאטן פון קאנאדע, וואו עס ווערט געשיקט־ערט די רוסישע רבנים און אן אפיל ווערט גע־מאכט צו העלפן זיי מיט געלט, באזונ־דערס איצט, ווען עס קומט צו פסח.

רבי הורוויץ האט שוין געמאכט אן אפיל און געזאמלט $15 פאר דעם צוועק אין אהל - יעקב שול, און וועט מאכן אן אפיל פּוים אין כנסת - ישראל שול. ער בעט די גבאים פון אנדערע שולן דורכ־צופירן, מיט דער חילף פון די רבנים, ענ־לאכע זאמלונגען. אויך דיר אידן פון "קאונטרי" ווערן געבעטן צוצושיקן זיי־ערע ביישטייערונגען פאר דעם פאנד אזוי שנעל ווי מעגלאך.

—(:-:)—

לופט-פּאָסט האָט גע-מאַכט גוטע געשעפטן דעם ערשטן טאָג

די מערב קאנאדער לופט־פּאסט, וואס איז דא פייערלאך דערעפנט געווארן מאנטאג, האט געמאכט אויסגעצייכנטע געשעפטן דעם ערשטן טאג פון איר עקזיסטענץ. די פינף עראָפּלאנען פון דער לופט פּאסט באדיינונג האבן פאר דעם טאג אריבערגעפירט איבער 150 טויזנט בריוו, — וואס האט אריינגעבראכט דער רעגירונג א הכנסה פון איבער $7.500.

ווען עס זאל זיין אזוי יעדן טאג, וועט וועט די לופט־מאכן "א שיין לעבן" און וועט נאך קאנען אפשפּארן א פאר סענט אויף א שלעכטן טאג.

דער ערשטער טאג אין דער לופט־פּאסט איז דורכגעגאנגען גלאט, אן וועל־כע ס׳איז אינצידענטן און אן פארשפּע־טיקונגען.

—(:-:)—

יונג אינגל וויזט ארויס העל־דישקייט אין פאַרזוך צו רעטן משפּחה פון שריפה

לעטשער, ס. ד. מארט 5. — ביל׳י בעקהארד, א 14 יאריקער אינגל האט נעכטן ארויסגעוויזן א העלדישקייט אין א פארזוך צו רעטן זיין פאטער און זיין מיטער און זיינע צוויי אינגערע שוועס־טער פון א שריפה.

ווען דער יונגער בעקהארד האט דער־זען אז זייער הויז האט זיך אנגעצונדן און קיין חילף איז ניט געווען פון וועל־מען צו דערוואכטן, איז ער אוועקגעלאפן אין טיפן שניי צו א שכן עטלאכע מייל ווייט צו א דערבייאיקן פארם און ער האט זיי אנגעזאגט וועגן דעם אומגליק.

ווען ער האט זיך צוריקגעקערט מיט עטלאכע מענשן האט ער געטראפן זיינע עלטערן פארברענטע, אבער זיינע צוויי שוועסטער זיינען גערעטעט געווארן אין צייט, באטש זיי זיינען אויך צעברענט געווארן.

—(:-:)—

צאַרס שוועסטערקינד וועט דאָ האַלטן א לעקציע

דער גרויספורשט אלעקסאנדער, א קאזין פון דעם געווען־ענעם צאר ניקאַ־לַיי דעם צווייטן, וועט קומענדיקן מאנ־טאג, דעם 10טן מארט, 8.30 אוונט האל־טן א פארטראג אין סענטראל טשערטיק אויף דער טעמע: "פון מיין לעבן".

די לעקציע איז אונטער אויפזיכט פון דעם פרויען קאנאדער קלוב.

מזל - טוב

א זון געבארן צו מר. און מרס. ה. אמאן, 25 באראוס קאורט. מוטער און קינד אין בעסטן צושטאנד אין מיסרע־קארדיא האספּיטאל.

יעדן אינטערעסירטן אין דער יעווסעקציע

פון מארק

ווען די דאזיקע צייטונג האט אנומלט באמערקט ווען דער אויפלייזונג פון דער יעווסעקציע, אז קיינער וועט ניט פארלירן קיין טרער אויף איר אונטרענאנג, האב איך זיך געטראכט: איז דאס ניט אביסל גוזמא׳דיק? און וואס וועגן די אידישע קאמוניסטן אליין? זיי וועלן דאך מסתמא זיכער רייסן קריעה אויף זייער אייגענעם אונטערגאנג!

ווייזט זיך ארויס, אז איך האב זיך אומזיסט געשראקן. די יעווסעקן זיינען צו אלע זייערע מעלות נאך גרויסע "ספארטס" אויך. זיי פאלן ביי זיך ניט אראפ אונטער קיין שום אומשטענדן. זיי זיינען, זאלט איר מיר אנטשולדיקן פאר׳ן קאנטר־רע־וואלוציאנערן העברייאישן אויסדרוק, וועכן איך "מארעמע" ספעציעל פאר דעם פאל, "נאס־זערטוויוויניקעס".

אויפגעלייזט די יעווסעקציע? נו, איז דאך טאקע גוט. אזוי האט מען באדארפט, זאגט דער "אקטיאבר". דער אפיציעלער ארגאן פון דער געווערקשאפטלעכן־רוסישער יעווסעקציע, מאכנדיק חזק פון די גע־ייקטע אידישע קאמוניסטן, וואס זשא־לעווען נאך צו געזעגענען זיך מיט דער ראל וואס זיי האבן געשפילט אינ׳ם אי־רישן לעבן.

יע, ס׳איז גוט אזוי, זאגט דער "אק־טיאבר", — ניט נאר פאר די קאמוניסטן, נאר טאקע אויף פאר א יום אין בכלל, — פאר׳ן כלל ישראל, הייסט עס, ווי מיר, "קאנטר־רעוואלוציאנערן" וואלטן געזאגט. און דאס מאל שטימען מיר איין מיט "אקטיאבר".

* * *

אמת, מיר קוקן נאך אלץ אויף דעם ענין ניט מיט דעם "אקטיאבר" אויגן.

דער "אקטיאבר" זאגט אז ערך אזוי: מיר, אידישע קאמוניסטן, האבן ביז איצט געדארפט טראגן די גאנצע לאסט פון דער אידישער היקף ארבעט אויף אונזערע שוואכע פייצעס. איצט, ווען ס׳איז מער ניטא קיין באזונדער יעווסעקציע, וועט די אנגעשיינע קאמוניסטישע פארטיי טראגן די לאסט אויף אירע שטארקערע פייצעס.

— וועט ער זיין א טובה פאר אידן.

אוזער נוסח איז אביסל אנדערש:

ביז איצט איז די הויפט ארבעט פון די אידישע קאמוניסטן אויף דער אידישער גאס געווען א נעגאטיווע, — אויסזאגן־לען, באקעמפן, פארניכטן. די בויענדיקע כחות וואס זי האט פארמאגט זיינען צע־ריבן געווארן אונטער׳ן דראנג פון די שטערנדיקע. די סאוועט רעגירונג האט נעמוזט אריינמישן זיך פון־צייט צו־צייט צוריקצוהאלטן זייער צעשטערנדיקן פליס, — ווי ס׳איז געווען דער פאל מיט די דעקלאסירטע אם ערשט און אין צענדלי־קער אנדערע פאלן.

איצט וועט די יעווסעקציע פארלירן איר צעשטערנדיקע קראפט. אויב די אירן וועלן ליידן, וועלן זיי אמווייניקסטנס ליידן ניט מער ווי די אנדערע נאציאנאלי־טעטן פון סאוועטן זייט געווען אויך אין בארויבט זיך פון איר עקזיס־טענץ בארעכטיקונג. און ס׳איז גוט אזוי.

אבער מיט איר איז אויך אונטערגע־נאנגען דאס וואס זי האט געדארפט און געקאנט ווערן. און דאס איז טרויעריק.

אנב - אורחא

פון מארק

די אויפלייזונג פון דער יעווסעקציע

ווען די דאזיקע צייטונג האט אנומלט באמערקט ווען דער אויפלייזונג פון דער יעווסעקציע, אז קיינער וועט ניט פארלירן קיין טרער אויף איר אונטרענאנג, האב איך זיך געטראכט: איז דאס ניט אביסל גוזמא׳דיק? און וואס וועגן די אידישע קאמוניסטן אליין? זיי וועלן דאך מסתמא זיכער רייסן קריעה אויף זייער אייגענעם אונטערגאנג!

ווייזט זיך ארויס, אז איך האב זיך אומזיסט געשראקן. די יעווסעקן זיינען צו אלע זייערע מעלות נאך גרויסע "ספארטס" אויך. זיי פאלן ביי זיך ניט אראפ אונטער קיין שום אומשטענדן. זיי זיינען, זאלט איר מיר אנטשולדיקן פאר׳ן קאנטר־רע־וואלוציאנערן העברייאישן אויסדרוק, וועכן איך "מארעמע" ספעציעל פאר דעם פאל, "נאס־זערטוויוויניקעס".

אויפגעלייזט די יעווסעקציע? נו, איז דאך טאקע גוט. אזוי האט מען באדארפט, זאגט דער "אקטיאבר". דער אפיציעלער ארגאן פון דער געווערקשאפטלעכן־רוסישער יעווסעקציע, מאכנדיק חזק פון די גע־ייקטע אידישע קאמוניסטן, וואס זשא־לעווען נאך צו געזעגענען זיך מיט דער ראל וואס זיי האבן געשפילט אינ׳ם אי־רישן לעבן.

יע, ס׳איז גוט אזוי, זאגט דער "אק־טיאבר", — ניט נאר פאר די קאמוניסטן, נאר טאקע אויף פאר א יום אין בכלל, — פאר׳ן כלל ישראל, הייסט עס, ווי מיר, "קאנטר־רעוואלוציאנערן" וואלטן געזאגט. און דאס מאל שטימען מיר איין מיט "אקטיאבר".

* * *

אמת, מיר קוקן נאך אלץ אויף דעם ענין ניט מיט דעם "אקטיאבר" אויגן.

דער "אקטיאבר" זאגט אז ערך אזוי: מיר, אידישע קאמוניסטן, האבן ביז איצט געדארפט טראגן די גאנצע לאסט פון דער אידישער היקף ארבעט אויף אונזערע שוואכע פייצעס. איצט, ווען ס׳איז מער ניטא קיין באזונדער יעווסעקציע, וועט די אנגעשיינע קאמוניסטישע פארטיי טראגן די לאסט אויף אירע שטארקערע פייצעס.

— וועט ער זיין א טובה פאר אידן.

אוזער נוסח איז אביסל אנדערש:

ביז איצט איז די הויפט ארבעט פון די אידישע קאמוניסטן אויף דער אידישער גאס געווען א נעגאטיווע, — אויסזאגן־לען, באקעמפן, פארניכטן. די בויענדיקע כחות וואס זי האט פארמאגט זיינען צע־ריבן געווארן אונטער׳ן דראנג פון די שטערנדיקע. די סאוועט רעגירונג האט נעמוזט אריינמישן זיך פון־צייט צו־צייט צוריקצוהאלטן זייער צעשטערנדיקן פליס, — ווי ס׳איז געווען דער פאל מיט די דעקלאסירטע אם ערשט און אין צענדלי־קער אנדערע פאלן.

איצט וועט די יעווסעקציע פארלירן איר צעשטערנדיקע קראפט. אויב די אירן וועלן ליידן, וועלן זיי אמווייניקסטנס ליידן ניט מער ווי די אנדערע נאציאנאלי־טעטן פון סאוועטן זייט געווען אויך אין באר